

Jätelautakunta
Jätelautakunta

§ 10
§ 31

04.04.2017
01.11.2017

Vuoden 2018 jätetaksa

112/02.05.00/2017

JÄTELK 04.04.2017 § 10

Kunnan on jätelain 78 §:n mukaan perittävä järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Kunnan perimät maksut perustuvat lautakunnan hyväksymään jätetaksaan. Jätetaksan maksut sisältävät kaikki jätelainsäädännön edellyttämän jätehuollon toteutuksen kustannukset kuten jätteen vastaanoton, keräilyn, kuljetuksen, varastoinnin, tiedotuksen ja neuvonnan, hallinnon, jätteiden käsittelyn, hyötykäytön, kaatopaikan maisemoinnin, jälkihoidon, jätehuollon kehittämisen ja tarvittavat investoinnit sekä jätelautakunnan toiminnasta syntyvät kustannukset.

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n (jatkossa LHJ) yhteistoiminta-alueella jätetaksa on jo pitkään päivitetty aina vuosittain. Tavoite on ollut saada uusi taksa voimaan vuoden alusta. Jätetaksan valmistelu on LHJ:n tehtävä. Jätetaksan hyväksyy jätelautakunta. Koska jätelautakunnan on oltava riittävän hyvin selvillä taksaperusteista taksaa hyväksyessään, on myös valmisteluun varattava riittävästi aikaa. Aiempien vuosien kokemuksen perusteella on yhtiön hallituksen esityksestä päätetty, että taksavalmistelu sidotaan vuosikelloon, jolloin kaikilla osapuolilla on myös tiedossa tavoitteet taksan valmistumiselle.

Jätelautakunnan vuosikellon mukaan taksan valmistelu aloitetaan toukokuussa. Kuntavaalien vuoksi taksan valmistelun aloittamista on kuitenkin syytä aikaistaa. LHJ:n vuosikellon mukaan jäteyhtiön hallitus kokoontuu huhtikuussa. Näiden aikataulujen pohjalta voidaan todeta, että taksan valmistelu on syytä aloittaa.

(MK)

Jätehuoltopäällikkö: Jätelautakunta nimeää taksan valmisteluun osallistuvat edustajansa.

Päätös: Jätelautakunta hyväksyi ehdotuksen ja nimesi taksan valmisteluun osallistuviksi edustajikseen jäsenensä Timo Norrin, Katja Karisukin, Mira Kulmala-Sjömanin, Päivi Pelttarin ja Esa Ryhdän sekä jätehuoltopäällikkö Marja Rantasen.

JÄTELK 01.11.2017 § 31

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n hallituksen liitteenä olevasta jätetaksaesityksestä perusteineen on keskusteltu jätelautakunnan ja LHJ:n edustajien kesken kahteen otteeseen, 14.9.2017 ja 25.9.2017.

LHJ:n toimitusjohtajan mukaan yhtiön vuoden 2016 liiketoiminnan tulos oli 411 444 euroa tappiollinen. Kuluvan vuoden tulokseksi arvioidaan -564 000. Yhteensä vuosien 2016 ja 2017 tappio on siten noin 975 000 euroa.

LHJ:n toimitusjohtajan arvion mukaan vuonna 2018 kustannuksia edellisvuosiin verrattuna nostavat erityisesti jätevoimalaitosten uudet hinnat. Jätevoimalaitosten hinnoista johtuvia kustannuksia tulee vuositasolla noin 335 000 euroa edellisvuosia enemmän.

LHJ:n toimitusjohtajan mukaan ympäristöasioiden, tarkkailujen ja erilaisten asiantuntijoiden aiheuttamat kulut ovat jatkuvasti kasvaneet. Lisäksi palkankorotuksiin varautuminen, kiinteistöjen lukumäärän lisääntyminen, alueet ja jäteasemat ja niiden vanhenemisesta johtuvat vuosittain kasvavat kunnossapitokulut sekä saatujen vuokratulot aleneminen ovat aiheuttaneet noin 135 000 alijäämän.

LHJ:n taksaesityksen mukaan näitä tappioita katettaisiin vakituisen asunnon viiden euron ja vapaa-ajan asunnon neljän euron perusmaksukorotuksella (ks. taulukko 1.).

Taksaesityksen mukaan painoperusteisen jätteen vastaanottomaksut nousevat yhdyskuntajätteen osalta 164,52 eurosta 182,00 euroon tonnilta (alv 0 %). Korotus tuottaisi noin 533 000 euron vuosittaisen kertymän. Rakennus- ja purkujätteen osalta korotus on 187,10 eurosta 204,84 euroon tonnilta (alv 0 %).

Jätelautakunnan toiminnan kustannusten arvioidaan vastaavan vuoden 2017 kustannuksia. Jätelautakunnan talousarvio vuodelle 2018 on 295 000 euroa.

Jätelautakunta on pyytänyt sako- ja umpikaivolietteiden käsittelymaksuista esitykset alueen vesihuoltolaitoksilta. Vesihuoltolaitosten taksaesitykset on lisätty sellaisinaan LHJ:n hallituksen taksaesitykseen.

Perusmaksu

LHJ:n hallituksen taksaesitys perusmaksun osalta perustuu toimitusjohtajan mukaan siihen, että vuosina 2016 ja 2017 syntynyt alijäämä on katettava. Perusmaksun tuotto ei ole kyseisinä vuosina kattanut perusmaksulla tuotettavien palvelujen kustannuksia, vaan kustannukset ovat olleet 280 000 euroa perusmaksukertymää suuremmat. Lisäksi Hallavaaran jätekeskusta koskeva Euran 1.7.2017 voimaan tullut jätevesimaksun korotus nostaa kustannuksia kuluvana vuonna noin 135 000 euroa. Vuositasolla Säkylässä sijaitsevan Hallavaaran jäteaseman kustannukset nousevat noin 265 500 euroa.

Jätelain (646/2011) 78.1 §:n mukaan kunnan on perittävä jätelain

mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätelain 78.3 §:n mukaan jätemaksu, jolla katetaan 1 momentissa tarkoitettu jätehuollon järjestämiseen liittyvistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset, voidaan periä erillisenä perusmaksuna. Perusmaksulla voidaan kattaa myös vaarallisen jätteen ja muun jätteen alueellisten vastaanotto- paikkojen perustamisesta ja ylläpidosta kunnalle aiheutuvat kustannukset. Näin ollen jätekeskuksen käyttökustannukset on mahdollista kattaa perusmaksulla.

Perusmaksulla on tarkoitus kattaa myös sellaisia kuluja, joita ei voida kohdentaa jätteen tuottajalle tai haltijalle. Jätelain esitöiden mukaan ”tällaisista palveluista olisi käytännössä mahdotonta periä jätteen aiheuttamisperiaatteen mukaista palvelun käytön määrään perustuva maksua, koska palvelun käyttöä ja kohdentumista yksittäisille asiakkaille ei voida määrittää tai valvoa” (HE 199/2010 vp, s. 107).

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n hallituksen 5.9.2017 hyväksymä taksaesitys sisältää perusmaksun osalta seuraavanlaiset korotukset:

Taulukko 1. Jätehuollon perusmaksut (suluissa vuoden 2017 taksan mukaiset maksut)

Kiinteistön käyttö- tarkoitus	Jätehuollon perusmaksu (alv 0 %)		Jätehuollon perusmaksu (sis. alv. 24 %)	
	LHJ:n alue poislukien Euran kunta	Euran kunnassa	LHJ:n alue poislukien Euran kunta	Euran kunnassa
Vakituinen asunto	25,00 (20,16)	45,00	31,00 (25,00)	55,80
Vapaa-ajan asunto	16,13 (12,10)	26,13	20,00 (15,00)	32,40

Taulukon mukaan vakituisen asunnon perusmaksua korotetaan noin viisi euroa ja vapaa-ajan asunnon maksua noin neljä euroa. Tämä korotus tarkoittaa noin 439 000 euron vuosittaista kertymää. Lisäksi Euran kunnassa sijaitseville kiinteistöille muodostetaan oma perusmaksuluokkansa, jonka maksuja korotetaan mainitun viiden euron lisäksi 20 eurolla vakituisten asuntojen osalta sekä mainitun neljän euron lisäksi kymmenellä eurolla vapaa-ajan asunnon osalta. LHJ:n jätelautakunnalle antaman selvityksen mukaan Euran perusmaksukorotuksen syynä on Hallavaaran jätekeskuksen kohonneet jätevesikustannukset.

Hallavaaran jätekeskuksen jätevedet käsitellään Euran jätevedenpuhdistamolla (JVP-Eura Oy). JVP-Eura Oy:n omistaa Euran kunta 70 prosentin omistusosuudella sekä Kauttuan paperitehdas Jujo Thermal Oy. Euran kunnanvaltuusto muutti päätöksellään 27.3.2017

(§ 16) jätevesitaksaa siten, että poikkeaville teollisuusjätevesille määritellään taksan korotuskerroin vesilaitosyhdistyksen teollisuusvesioppaassa esitetyn teollisuusjätevesikaavan mukaisesti. Hallavaaran jätekeskuksen jätevesitaksa on Euran valtuuston päätöksen mukaisesti 1.7.2017 alkaen 8,4 €/m³. Ennen taksan tarkistusta mak-su oli 2,5 €/m³.

Euran kunta on antanut jätelautakunnalle 13.10.2017 päivätyn lausunnon esityksestä jätehuollon perusmaksuksi vuodelle 2018. Lausunnon perustuu LHJ:n hallituksen tekemään taksaesitykseen. Lausunnon mukaan Euran kunnanvaltuuston 27.3.2017 tekemän jätevesitaksaa koskevan päätöksen taustalla on aiheuttamisperiaate. Lausunnon mukaan ”keskeisimmät taksaan vaikuttavat tekijät ovat jäteveden määrä, typpi- ja fosforipitoisuus sekä kiintoaineiden osuus. Hallavaaran tuottama jätevesi on erittäin typpipitoista, mistä johtuen kustannukset niiden jälkikäsittelylle ovat melkoiset.” Hallavaaran jätekeskuksessa sijaitsee biokaasulaitos, jossa käsitellään biohajoavaa jätettä. LHJ:n aluepäällikön mukaan Hallavaaran jätekeskuksen jätevesien ravinnekuormitus tulee pääasiassa biokaasulaitokselta.

Euran kunnan lausunto viittaa jätelain (646/2011) 20 §:n mukaiseen aiheuttamisperiaatteeseen, jonka mukaan ”jätteen alkuperäinen tuottaja taikka nykyinen tai aiempi jätteen haltija vastaa jätehuollon kustannuksista”. Jätelain tulkintaa ohjaavan hallituksen esityksen mukaan aiheuttamisperiaate ohjaa jätemaksua koskevien säännösten tulkintaa (HE 199/2010 vp, s. 77).

Euran kunnanhallitus on käsitellyt Euran kunnanvaltuuston asettaman jätevesitaksan voimaantulusta kokouksessaan 26.6.2016 (§ 223). Kunnanhallitus on saanut LHJ:n hallitukselta pyynnön lykätä jätevesitaksan voimaantulusta 1.1.2018 saakka, jotta yhtiö voisi selvittää ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet veden laadun ja määrän ja niihin liittyvien toimenpiteiden suhteen. Kunnanhallitus on todennut, ettei jätevesitaksan voimaantulon siirtämiselle ole perusteita. Perusteluina todetaan, että Euran kunta on lähestynyt LHJ:a vuoden 2016 helmikuussa ja käynyt neuvottelun jätevesitaksan tarkastamiseksi. Neuvottelussa käsiteltiin sopimusluonnosta jätevesitaksan määräytymisperusteista. Sopimusneuvottelut eivät kuitenkaan johtaneet tuloksiin. Kunnanhallituksen mukaan LHJ:lla on ollut noin 1,5 vuotta aikaa valmistautua muutoksiin. Molemmat osapuolet ovat ilmoittaneet sopimusneuvottelujen olevan edelleen kesken.

LHJ:n esittämien laskelmien mukaan teollisuusjätevesikaavan kertoi-men käyttäminen Hallavaaran jätekeskuksen jätevesien kohdalla merkitsee vuositasolla (jo aiemmin mainittua) noin 265 500 euron kustannusta, riippuen vuosittaisesta jätevesimäärästä.

LHJ esittää taksaesityksessään, että 265 500 euron kustannus kate-

taan perusmaksun kautta. Eurassa sijaitsevien vakituisten asuinkiinteistöjen perusmaksukorotus (20 euroa) sekä vapaa-ajan asuntojen perusmaksukorotus (10 euroa) tuottavat yhteensä 151 000 euroa. Loppuosa katetaan LHJ:n koko toimialueen kiinteistöjen perusmaksun korotuksella.

Jätelautakunnan ja LHJ:n välisissä neuvotteluissa on pohdittu myös vaihtoehtoa jakaa 265 500 euron kustannus kaikille yhteistoiminta-alueen kunnille. LHJ:n toimitusjohtajan arvion mukaan kaikkien yhteistoiminta-alueen kuntien perusmaksua tulee nostaa noin 1,50 euroa, mikäli Hallavaaran jäteaseman jätevesistä aiheutuva uusi kustannus jaettaisiin koko alueen kunnille.

Kuntaliitolta pyydetyn arvion mukaan aiheuttamisperiaatetta pitäisi tulkita perusmaksun korotusesityksen kohdalla siten, että kustannusrasitusta tulisi pikemminkin jakaa, koska kuormitus johtuu aseman kaikkien käyttäjäkuntien eri asiakkaiden jätteistä.

Euran kunnan 13.10.2017 päivätyn lausunnon mukaan kunta vastustaa jätetaksan mukaisen perusmaksun eriyttämistä kuntakohtaiseksi siten, että perusmaksu olisi eri kunnissa erisuuruinen. Lausuntoa perustellaan seuraavasti:

1. Perusmaksun tulisi olla samansuuruinen kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Muutoin jokaisen kunnan alueella tapahtuvalle jätehuollolle tulisi laskea kustannukset ja määrätä perusmaksu sen perusteella.
2. Hallavaaran jätekeskuksella ei ole velvollisuutta johtaa jätevesiään Euraan jätevedenpuhdistamolle.
3. Euran kunnan perusmaksu ei saisi poiketa muiden yhteistoiminta-alueen kuntien taksasta, koska Hallavaaran jätekeskukseen tuodaan jätteitä myös muista kunnista.

Euran kunnan lausunnon perusteluihin voidaan todeta seuraavaa:

1. Lainsäädäntö ei estä kuntakohtaisen perusmaksun asettamista. Hallituksen esityksessä jätelaiksi todetaan (HE 199/2010 vp, s. 109), että ”Maksujen tulisi olla palvelutasoon nähden tasapuolisia ja kohtuullisia niin, ettei eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai kunnan eri alueita aseteta perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan.” On kuitenkin mahdollista, että perusmaksun eriyttäminen lisäisi painetta selvittää jätehuollon kuntakohtaisia kustannuksia, mikä puolestaan lisäisi hallinnollisia kustannuksia.
2. Tosiasiallisesti jätekeskuksen jätevesien johtaminen toiselle jätevedenpuhdistamolle edellyttäisi merkittäviä muutoksia ja aiheuttaisi huomattavia kustannuksia. Jätevesien johtamista toisaalle ei voida

kohtuudella edellyttää.

3. LHJ:n yhteistoiminta-alueen asukkaiden on mahdollista käyttää kaikkia oman alueen jätelaitoksen palvelupisteitä. Kuten lausunnossa todetaan, Hallavaaran jätekeskusta käyttävät Euran kunnan asukkaiden lisäksi myös muiden kuntien asukkaat.

Johtopäätökset

Valmistelussa on noussut Hallavaaran jätekeskuksen uuden vuosittaisen kustannuksen (265 500 euroa) osalta esiin kaksi eri ratkaisuvaihtoehtoa:

- LHJ:n esityksen mukaisesti Hallavaaran jätekeskuksesta aiheutuva korotus vain Euran kunnan perusmaksuun
- Hallavaaran jätekeskuksesta aiheutuva korotus koko alueen kuntien perusmaksuun

Ratkaisuvaihtoehdoista ensimmäinen on syytä hylätä, koska Hallavaaran jätekeskusta käyttävät Euran kunnan lisäksi myös muut kunnat. Näin ollen korotuksen kohdentaminen vain Eurassa sijaitsevien kiinteistöjen perusmaksuun ei ole perusteltua. Lisäksi korotus olisi kertakorotuksena kohtuuttoman suuri.

Jätekeskuksesta aiheutuva kustannus tulee jakaa koko alueen kunnille. Perusmaksulla katetaan kaikkien alueen jätekeskusten toimintaa, eikä Hallavaaran jätekeskuksen kohdalla ole syytä tehdä poikkeusta. (MK)

Va. jätehuoltopäällikkö: Jätelautakunta hyväksyy LHJ:n hallituksen liitteenä olevan esityksen mukaisen jätetaksan, lukuun ottamatta Euran kunnan erillistä perusmaksuluokkaa, siten, että kaikkien yhteistoiminta-alueen kuntien perusmaksu on vakituisen asunnon osalta 26,50 euroa ja vapaa-ajan asunnon osalta 17,50 euroa (alv 0 %).

Käsittely: Keskustelun kuluessa puheenjohtaja Johanna Häggman ehdotti va. jätehuoltopäällikön ehdotuksesta poiketen, että jätelautakunta hyväksyy LHJ:n hallituksen liitteenä olevan esityksen mukaisen taksan sellaisenaan.

Jäsen Ismo Ojansuu kannatti Häggmanin tekemää ehdotusta.

Koska keskustelun kuluessa oli tehty päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus puheenjohtaja totesi, että asiasta on suoritettava äänestys. Puheenjohtajan ehdotuksesta äänestys päätettiin toimittaa kättenostoäänestyksenä. Äänestyksessä va. jätehuoltopäällikön ehdotuksen kannalla olivat jäsenet Timo Nurminen ja Riitta Nokkala. Johanna Häggmanin ehdotuksen kannalla olivat hänen lisäkseen jäsenet Kari Ahlbom, Erkki Kallio, Timo Karunen, Sanna Kiertonen, Jenni

Mäntynen, Tapio Mörtti, Anne Niemelä-Laaksonen, Ismo Ojansuu, Ville Pyöri, Merja Rauta, Sami Räsänen, Jukka Saari ja Maaria Vaihevu. Äänestyksen tuloksena puheenjohtaja totesi jätelautakunnan äänin 14-2 hyväksyneen Johanna Häggmanin ehdotuksen.

Päätös: Jätelautakunta päätti äänin 14-2 hyväksyä LHJ:n hallituksen liitteenä olevan esityksen mukaisen taksan sellaisenaan.